

ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВИТИ І ОСВИТИ ДОРΟΣЛИХ ІМЕНІ ІВАНА ЗЯЗЮНА НАПН УКРАЇНИ

Освітньо-наукова програма

підготовки здобувачів ступеня доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти у галузі 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 053 «Психологія» «Психологія праці та психологічний супровід освіти дорослих» / «Work Psychology and psychological support adult education»

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва дисципліни **«Професійна орієнтація і профвідбір»**

Викладач Ігнатович Олена Михайлівна

Профіль викладача <http://ipood.com.ua/data/Portfolio/Ihnatovych.pdf>

Контактний телефон 0993395457

E-mail: lena_ignat70@ukr.net

Сторінка дисципліни <http://ipood.com.ua/phd-053/>

Консультації очні за попередньою домовленістю Понеділок та четвер з 14.00 до 15.00

Онлайн-консультації за попередньою домовленістю Viber (+380993395457) в робочі дні з 9.30 до 17.30

АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ

Сучасне суспільство перебуває у стані швидкоплинного трансформаційного процесу, що зумовило потребу у вивченні та вирішенні проблемних питань в галузі професійної орієнтації та професійного відбору. Навчальна дисципліна «Професійна орієнтація та профвідбір» є невід'ємною складовою сукупності знань та вмінь, що формують професійний профіль здобувачів освітнього ступеня «доктор філософії» у галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 053 «Психологія», дозволить створити передумови для усвідомленого наукового підходу до практичної професійної роботи щодо професійного та кар'єрного розвитку особистості.

МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни є ознайомлення здобувачів освітнього ступеня «доктор філософії» у галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 053 «Психологія» з методами, формами та методиками профорієнтації та професійного відбору.

Завданням вивчення навчальної дисципліни є формування у здобувачів освітнього ступеня «доктор філософії» у галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 053 «Психологія» інтегральної, загальних та фахових компетентностей:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі психології праці та психологічного супроводу освіти дорослих, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових знань та/або професійної практики.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК-6. Здатність до використання сучасних ІТ для роботи з інформацією з різних джерел.

ЗК-8. Здатність до розуміння трудових процесів, до практичної діяльності відповідно до фахової підготовки.

ЗК-10. Здатність до рефлексії власних потреб особистісного та професійного розвитку для свідомого планування фахової діяльності, саморозвитку та самоосвіти.

Фахові компетентності (ФК):

ФК-6. Здатність за допомогою ІКТ орієнтуватись в інформаційних ресурсах та використовувати їх для вирішення експериментальних і практичних завдань.

ФК-9. Здатність до наукового аналізу та дослідження трудових процесів з метою розробки інноваційних засобів оптимізації професійного розвитку дорослих.

ФК-10. Здатність орієнтації в сучасних науково-практичних підходах, засобах та техніках психологічної допомоги дорослим в різних умовах трудової та освітньої діяльності.

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Під час сесії формат очний, у міжсесійний період – дистанційний. Передбачається самостійна (індивідуальна та групова) науково-дослідна діяльність, використання тренінгових занять, проведення практикуму.

Викладання курсу ґрунтується на ідеях, принципах, методологічних підходах фахової психологічної освіти. Оволодіння компетентностями за цією дисципліною значно підвищиться, якщо здобувач вивчав курси «Психологічна діагностика», «Методи та методики психодіагностики», «Психологія трудової діяльності» або дотичні за тематикою курси.

Під час сесії формат очний (*offline / Face to face*), у міжсесійний період - дистанційний (*online*).

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Результати вивчення дисципліни «Профорієнтація та профвідбір» можна вважати задовільними за умови досягнення наступних програмних результатів навчання:

ПРН 7. Здатність діагностувати освітні потреби дорослих, проектувати та розробляти освітні технології та методи реалізації освітнього процесу з урахуванням вікових, культурологічних, професійно обумовлених особливостей різних категорій дорослих; здатність до створення сприятливого освітнього середовища.

ПРН 10. Здатність здійснювати дослідження проблем трудової діяльності дорослих, ґрунтуючись на знаннях її психологічної структури, етапів та закономірностей розвитку, процесів професійного відбору, кар'єрного зростання.

ПРН 11. Здатність досліджувати труднощі професійного розвитку дорослих, створювати психологічні умови для конструктивного їх подолання, в тому числі через освіту; здатність розробляти та практично впроваджувати систему і засоби психологічного супроводу освіти дорослих та оптимізації процесів праці.

ОБСЯГ ДИСЦИПЛІНИ

Загальний обсяг – 30

Кількість годин: лекції – 8, практичні – 2.

Вид заняття	Кількість годин
лекції	8
семінарські заняття / практичні / лабораторні	2
самостійна робота	20

ОЗНАКИ ДИСЦИПЛІНИ

Рік викладання	Курс (рік навчання)	Семестр	Спеціальність	Кількість кредитів / годин	Кількість змістових модулів	Вид підсумкового контролю	Нормативна/вибіркова
2021	II-III	3-6	053 Психологія	1/30	2	Залік	Вибіркова

ПРЕРЕКВІЗИТИ

Ефективність вивчення дисципліни «Технології сучасної психотерапії» значно підвищиться, якщо здобувач освітнього ступеня «доктор філософії» у галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 053 «Психологія» опанував дисципліну «Основи психологічного консультування».

ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ /ОБЛАДНАННЯ

У період сесії використовується медіапроектор; мобільний пристрій (телефон) для оперативної комунікації з викладачами, відділом аспірантури, адміністрацією з приводу проведення занять та консультацій.

У міжсесійний період використовуємо комп'ютерну техніку (з виходом у глобальну мережу) та оргтехніку для комунікації з викладачами, відділом аспірантури, адміністрацією та підготовки (друку) рефератів і самостійних робіт.

ПОЛІТИКИ ДИСЦИПЛІНИ

При організації освітнього процесу в ІООД імені Івана Зязюна НАПН України майбутні доктори філософії, викладачі, адміністрація діють відповідно до: Положення про систему забезпечення якості освіти в Інституті педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України; Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктор філософії та доктора наук; Положення про оцінювання результатів навчання у процесі реалізації освітньо-наукових програм підготовки майбутніх докторів філософії; Положення про політику академічної доброчесності; Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність; Положення про порядок перезарахування навчальних дисциплін та визначення академічної різниці; Положення про порядок ліквідації академічної заборгованості аспірантами.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ

Тиждень, дата, години	Тема, основні питання	Форма діяльності (заняття) / формат	Матеріали	Література, інформаційні ресурси	Завдання, години	Вага оцінки	Термін виконання
Згідно з розкладом	<p>Змістовний модуль 1. Професійна орієнтація Тема 1. Вступ до професійної орієнтації Теоретичні основи професійної орієнтації особистості: поняття «профорієнтація»; вихідні положення, технологічні та функціональні складові системи професійної орієнтації; професіографія і психодіагностика як науково-методичні основи та засоби, на яких будується профорієнтація; психологія професійного самовизначення особистості; чинники професійного самовизначення.</p>	Лекція / Face to face 1 година	Презентація, методичні рекомендації	22-26	Створення презентацій за вибором: «Предмет та завдання професійної орієнтації» або «Професійний відбір як складова профорієнтації»	5 б.	Згідно розкладу
	<p>Тема 2. Виникнення і розвиток профорієнтації Історія виникнення і сучасний стан розвитку професійної орієнтації особистості: питання розподілу людей за різними сферами трудової діяльності у концепції ідеального суспільства Платона; питання про державне значення професійної орієнтації у трактаті «Дослідження здатності до наук» іспанського лікаря Хуана Уарте; методи профорієнтації М. Перроте, Ч. Беббіджа, Ф. Гальтона; дослідження Ф. Тейлора, Хотторнські дослідження Е. Мейо, Ф. Парсонса; Основи психотехніки Г. Мюнстерберга, О. Ліпмана, Ф. Гізе, Д. Древера, Е. Штерна; робота з профорієнтації та наукові дослідження Харківського Центрального інституту праці, Казанського інституту наукової організації праці; Бюро професійної консультації в індустріальних центрах України (Київ, Дніпропетровську, Одесі); перший досвід розробки системи професійної орієнтації у роботах А. Болтунова, П. Блонського; психотехнічні поради; проблема цілеспрямованої підготовки особистості до свідомого і зваженого вибору професії у 60-90 рр.; сучасна Концепція державної системи професійної орієнтації населення.</p>	Лекція / Face to face 1 година	Презентація, методичні рекомендації	17-21	Розробка таблиці ключових понять теми, враховуючи історію виникнення і сучасний стан розвитку професійної орієнтації особистості.	5 б.	

	<p>Тема 3. Мета, функції та завдання професійної орієнтації Мета, функції та завдання професійної орієнтації особистості: функціональний та психолого-педагогічний аспекти професійної орієнтації; загальна мета та завдання професійної орієнтації; соціальна, економічна, психолого-педагогічна, медико-психологічна функції профорієнтації.</p>	Лекція / Face to face 1 година	Презентація, методичні рекомендації	13-16	Експрес-опитування за гугл-формами «Мета і завдання професійної орієнтації» та «Функції професійної орієнтації».	5 б.	
	<p>Тема 4 Методи і форми професійної орієнтації Методи і форми професійної орієнтації особистості: сутність професійної орієнтації; методи і форми професійного самовизначення особистості; методи і форми ефективного використання трудового потенціалу; методи і форми підвищення професійної мобільності, засоби профілактики вимушеного безробіття.</p>	Лекція / Face to face 2 години	Презентація, методичні рекомендації	9-12	Творча робота за темою: «Методи і форми профорієнтації».	5 б.	
	<p>Змістовний модуль 2. Професійний відбір Тема 1. Психодіагностика у профорієнтації та професійному відборі Предмет і завдання психодіагностики: історичний розвиток психодіагностики; психодіагностика як наука та метод; виникнення і розвиток профорієнтаційної психодіагностики; предметна сфера, провідна мета та завдання психодіагностики у системі професійного відбору; функції психодіагностики.</p>	Інтерактивна лекція / Face to face 1 година	Презентація, методичні рекомендації	5-8	Експрес-опитування за гугл-формами «Психодіагностика у профвідборі», «мета і завдання психодіагностики».	5 б.	
	<p>Тема 2. Мета, види і методи професійного відбору Мета професійного відбору. Психологічний, психофізіологічний, освітній, медичний, соціальний профвідбір. Психодіагностичний та професіографічний методи. Методи професіографії. Види і типи професіограм. Структура професіограми. Психограма. Професійні здібності.</p>	Лекція / Face to face 1 година	Презентація, методичні рекомендації	1-4	Підготовка рефератів за темою: «Психодіагностичний та професіографічний методи у профвідборі».	5 б.	
	<p>Тема 3. Професійна придатність. Професійна придатність особистості. Типи професійної придатності. Особливості виявлення та критерії оцінки професійної придатності особистості. Ступені професійної придатності. Професійно важливі якості.</p>	Лекція / Face to face 1 година	Презентація, методичні рекомендації	22	Творча робота «Типи професійної придатності»	5 б.	

	<p>Тема 4. Методи психодіагностики у профвідборі Методи психодіагностики та їх класифікація: поняття про психодіагностичний метод та психодіагностичну методику; суб'єктивний, проєктивний, об'єктивний підходи до виявлення і оцінки професійної придатності; малоформалізовані методики та методики високого рівня формалізації; об'єктивні (психофізіологічні, апаратурні методики, стандартизовані тести) та суб'єктивні психодіагностичні методики (опитувальники, анкети, методики самооцінки, проєктивні методики); комп'ютерна психодіагностика.</p>	Практичне заняття/ Face to face 2 години	Методичні рекомендації	5	Ознайомлення і опрацювання методик психодіагностики у профвідборі	5 б.	
	Індивідуальне навчально-дослідницьке завдання	Самостійна робота	Методичні рекомендації до самостійної роботи	Література до курсу, інформаційні ресурси	Підготувати проєкт «Психодіагностика у професійному відборі» в контексті індивідуального дисертаційного дослідження	20 б.	

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: експрес-опитування, фронтальна перевірка знань, індивідуальні завдання, реферати, творчі роботи.

Форма контролю: залік.

Рейтинг студента із засвоєння дисципліни визначається за 100-бальною шкалою, складається з рейтингу з навчальної роботи, для оцінювання якої призначається максимально 60 балів, і рейтингу з атестації (екзамен, залік) – 40 балів.

Критерії оцінювання. Еквівалент оцінки в балах для кожної окремої теми може бути різний, загальну суму балів за тему визначено в навчально-методичній карті. Розподіл балів між видами занять (лекції, практичні /семінарські заняття, самостійна робота) можливий шляхом спільного прийняття рішення викладача і майбутнього доктора філософії на першому занятті.

Рівень знань оцінюється:

«відмінно» - здобувач дає вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді не менш ніж на 90% запитань, виконання завдань є правильним, творчим, демонструє знання матеріалу, проявляє активність і творчість у виконанні індивідуальних і колективних завдань;

«добре» - аспірант володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій і розрахунків, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді, був присутній на лекціях, має тезаурус з основних тем курсу, проявляє активність у виконанні завдань різного типу;

«задовільно»- здобувач дає правильну відповідь не менше ніж на 60% питань або на всі запитання дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, помилки виправляє за допомогою викладача; враховується наявність конспекту, тезаурусу з дисципліни, виконання різних завдань (дослідницьких, творчо-пошукових тощо) групових завдань;

«незадовільно з можливістю повторного складання» - аспірант дає правильну відповідь не менше ніж на 35% питань, або на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки, має неповний конспект лекцій, пасивно або негативно проявляє себе у виконанні завдань.

При визначенні рейтингу здобувача враховуються бали, які він отримує під час семінарських, практичних занять та за самостійну роботу. Бали за поточну освітню діяльність визначаються як сума всіх отриманих під час навчальних занять балів, розділена на кількість отриманих оцінок та помножена на коефіцієнт 12, що становить не більше 60 сумарної оцінки за результатами вивчення дисципліни. Бали за підсумками проведення заліку або іспиту визначаються як сума всіх отриманих під час навчальних занять балів, розділена на кількість отриманих оцінок та помножена на коефіцієнт 8, що становить не більше 40 балів сумарної оцінки за результатами вивчення дисципліни.

Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання								Індивідуальне завдання	Залікова робота	Сума
Модуль I				Модуль II						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8			
5	5	5	5	5	5	5	5	20	40	100

T1, T2 ... – теми модулів.

Примітка. Отримання 20 балів за індивідуальне завдання є необхідною умовою допуску здобувача до підсумкового семестрового контролю.

Оцінка національна	Оцінка ECTS	Визначення оцінки ECTS	Рейтинг студента, бали
Відмінно	A	ВІДМІННО - відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90 - 100
Добре	B	ДУЖЕ ДОБРЕ - вище середнього рівня з кількома помилками	82-89
	C	ДОБРЕ - в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	74-81
Задовільно	D	ЗАДОВІЛЬНО - непогано, але зі значною кількістю недоліків	64-73
	E	ДОСТАТНЬО - виконання задовольняє мінімальні критерії	60-63
Незадовільно	FX	НЕЗАДОВІЛЬНО - потрібно працювати перед тим, як отримати залік (позитивну оцінку)	35-59
	F	НЕЗАДОВІЛЬНО - необхідна серйозна подальша робота	01-34

ЛІТЕРАТУРА ДО ВСЬОГО КУРСУ

Основна

1. Балл Г. О. До аналізу ціннісних складових професійної культури особи / Г.О. Балл // Професійна освіта: педагогіка і психологія : Польсько-український щорічник / [за ред. Т. Левовицького, І. Вільш, І. Зязюна, Н. Ничкало]. — Ченстохова ; К., 2008. — С. 233-249.
2. Блонський Павло Петрович — педагог, філософ, психолог [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://webhp.kspu.edu/joomla/index.php?option=com_courses&task=view&Itemid=110&catid=37&id=28.
3. Болтунов А.П. Система профориентационной работы в выпускных классах общеобразовательной школы / А. Болтунов // История советской психологии труда : Тесты. — М. : Изд-во МГУ, 1982. — С. 223-229.
4. Готовність учня до профільного навчання / упоряд. В. Рибалка ; [за заг.ред. С. Максименка, О. Главник]. — К. : Мікрос-СВС, 2003. — 112 с.
5. Гуревич К. М. Индивидуально-психологические особенности школьников / К. М. Гуревич. — М. : Знание, 1988. — 80 с.
6. Дунаевский Ф. Д. Проблемы профессионального отбора / Ф. Д. Дунаевский. — Харьков, 1923. — 196 с.
7. Єгорова Є. В. Психологічне дослідження професійного самовизначення старшокласників з різним типом усвідомлення проблеми вибору професії / Є. В. Єгорова // Розвиток педагогічної і психологічної наук в Україні. — Харків : ОВС, 2002. — С. 384-394.
8. Єгорова Є. В. Теорія і практика психологічного супроводу учнів закладів професійної освіти : науково-методичний посібник / Є. В. Єгорова. — К.; Кременчук, 2009. — 80 с.
9. Кекчев К. Х. Психотехника и выбор профессии / К. Х. Кекчев. — М., 1922. — 46 с.
10. Крушельницька Я. В. Фізіологія і психологія праці : [підручник] / Я. В. Крушельницька — К. : КНЕУ, 2003. — 367 с.
11. Костюк Г. С. Роль професійного самовизначення в формуванні особистості / Г. С. Костюк // Професійна орієнтація учнів. — К., 1971. — С. 7-25.
12. Мейо Елтон — справочная информация / Елтон Мейо. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://uk.wikipedia.org/wiki/Елтон_Мейо.
13. Мюнстерберг Г. — справочная информация / Г. Мюнстерберг. — [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://ru.wikipedia.org/wiki/Мюнстерберг_Гуго.
14. Парсонс Франк — справочная информация / Франк Парсонс. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://en.wikipedia.org/wiki/Frank_Parsons.
15. Побірченко Н. А. Профориєнтація учнівської молоді : [посібник] / Н. А. Побірченко, А. Л. Шайкова. — К. : Наук. світ, 2009. — 226 с.
16. Професійна орієнтація : підручник [для студентів] / Єгорова Є. В., Ігнатович О. М., Кобченко В. В., Литвинова Н. І., Марченко І. Б., Мерзлякова О.Л., Синявський В. В., Татаурова-Осика Г. П., Шевенко А. М. ; [за ред. О. М. Ігнатович]. — Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2014. — 240 с.
17. Психодіагностичне забезпечення профориєнтації в системі педагогічної освіти : [посібник] / Є. В. Єгорова, О. М. Ігнатович, В. В. Кобченко, Н. І. Литвинова, І. Б. Марченко, О. Л. Мерзлякова, В. В. Синявський, Г. П. Татаурова-Осика, А. М. Шевенко ; за ред. О. М. Ігнатович. — Кіровоград : ІмексЛТД, 2014. — 228 с.
18. Психологія профориєнтації у системі педагогічної освіти : [монографія] / Єгорова Є. В., Ігнатович О. М., Кобченко В. В., Литвинова Н. І. [та ін.] ; за ред. О. М. Ігнатович. — Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2014. — 248 с.
19. Розвиток професійної орієнтації в Україні : [наук.-допом. бібліогр. покажч. НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського] / Л. О. Пономаренко, Н. А. Стельмах, Л. І. Ніколюк ; [наук. ред. П. І. Рогова; наук. консультант О. В. Мельник; бібліогр. ред. Л. О. Пономаренко]. — К. : [б. в.], 2009. — 112 с.
20. Синявський В. В. Професійна орієнтація у реформуванні загальноосвітньої та професійної школи / В. В. Синявський // Педагогіка і психологія професійної освіти. — 2000. — №2. — С. 142-150.

21. Синявський В. В. Професіограми і психограми робітничих професій : [метод. посібник] / В. В. Синявський, Д. В. Гуменюк. — К. : Навчально-методичний центр професійно-технічної освіти, 2008. — 92 с.
22. Синявський В. В. Професійна орієнтація в системі державної служби зайнятості : [методичний посібник] / В. В. Синявський. — К. : ІПК ДСЗУ, 2009 — 178 с.
23. Синявський В. В. Психологічні основи профорієнтаційної професіографії : [навчально-методичний посібник] / В. В. Синявський — К. : ІПК ДСЗУ, 2010. — 96 с.
24. Синявський В.В. Професіограми і психограми професій педагогічного спрямування : метод. посібник / В.В. Синявський. — Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2014. — 84 с
25. Технології професійної орієнтації населення в умовах ринку праці : [кол. мон.] / Н. А. Побірченко, Н. І. Литвинова, В. В. Синявський, О. Л. Мерзлякова, Г. П. Татаурова, Є. В. Єгорова, І. Б. Марченко, А. М. Шевенко, В. В. Кобченко. — К. : Педагогічна думка, 2011. — 256 с.
26. Уарте Х. Исследование способностей / Х. Уарте. — М., 1960. — 118 с.
27. Фукуяма С. Теоретические основы профессиональной ориентации / С. Фукуяма. — М. : МГУ, 1989. — 108 с.

Додаткова:

1. Ігнатович, О.М. (2020) Інформаційно-комунікативні технології в професійному консультуванні особистості In: Розбудова єдиного відкритого інформаційного простору освіти впродовж життя (Forum-SOIS, 2020): збірник матеріалів II Міжнародного науковопрактичного WEB-форуму (м. Київ–Харків, 25-27 березня 2020 р.) Вид-во «Мадрид», м. Харків, Україна, стор. 257-259.
2. Ігнатович, О.М. (2020) Про діяльність відділу психології Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України в умовах епідемічної загрози Вісник Національної академії педагогічних наук України, 2 (1). ISSN 2707-305X
3. Ігнатович, О.М. (2020) Засоби онлайн-консультування в діяльності кар'єрного радника In: Профорієнтація: стан і перспективи розвитку: збірник матеріалів X ювілейних Всеукраїнських психолого-педагогічних читань, присвячених пам'яті доктора педагогічних наук, професора Федоришина Бориса Олексійовича Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України, м. Київ, Україна, стор. 54-56.
4. Ігнатович, О.М. (2019) Психологічні основи розвитку фахової інноваційної культури педагогічних працівників Автореферат-Докторська thesis, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна.
5. Ігнатович, О.М. та ін. (2019) Кар'єрне консультування Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України, м. Київ, Україна. (У процесі публікації)
6. Ігнатович, О.М. (2019) Інструменти кар'єрного консультування працівників освіти In: Професійний розвиток фахівців у системі освіти дорослих: історія, теорія, технології: збірник матеріалів IV-ої Всеукраїнської Інтернетконференції 16 жовтня 2019 р. м. Київ Національна академія педагогічних наук України ДВНЗ "Університет менеджменту освіти" віртуальна кафедра андрогогіки, м. Київ, Україна, стор. 216-217.

Інформаційні ресурси:

1. Електронна бібліотека ІПООД [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ipood.com.ua/e-library/>
2. Електронна бібліотека Національної академії педагогічних наук України [Електронний ресурс].. – Режим доступу: <https://lib.iitta.gov.ua/>
3. Національна бібліотека України ім. В. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua>.